

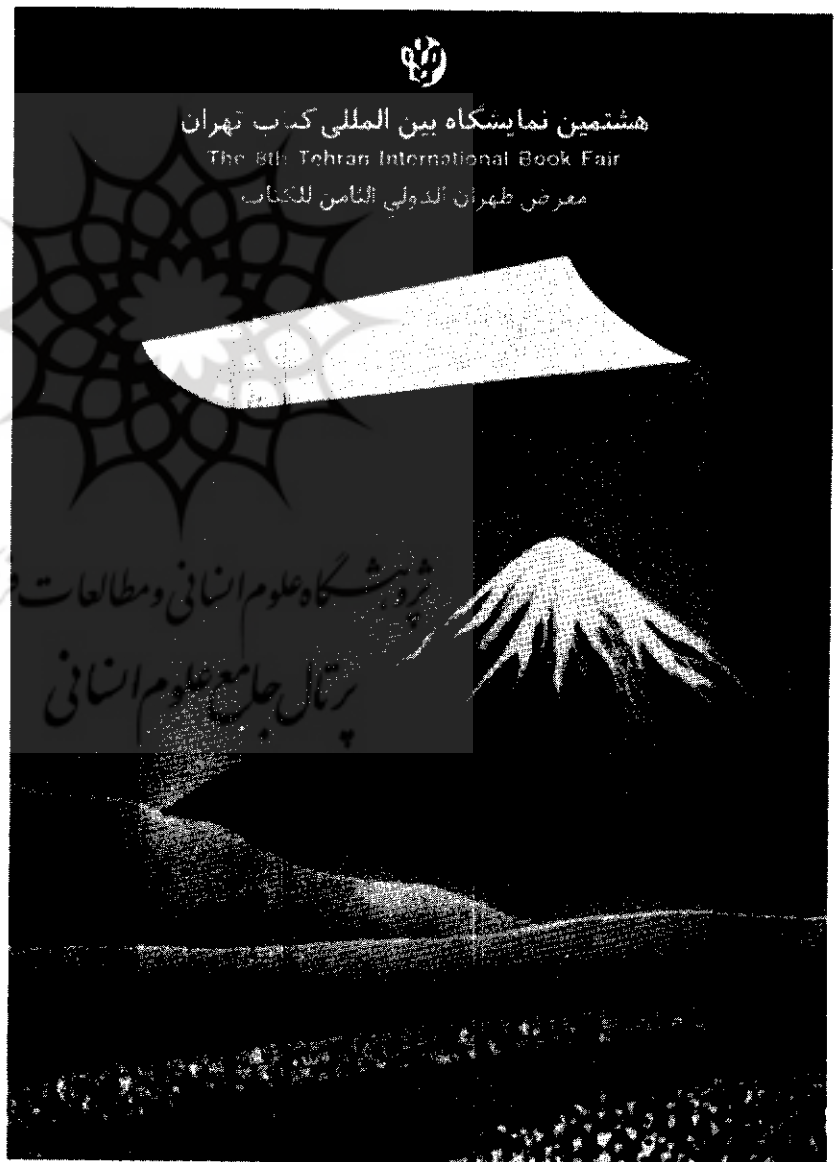
گزارشی از هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

ابوالفضل هاشمی
کارشناس کتابداری

شنیده بودم که گروهی از دانشجویان دانشگاه مشهد برای بازدید از نمایشگاه به تهران آمده‌اند و در یکی از مسافرخانه‌های ارزان قیمت سکنی گزیده‌اند. به دیدارشان رفتم تا در واقع دلیل اشتیاقشان را جویا شوم که خود اشتیاقی داشتم برای دیدارشان. اینان به خرج خود آمده بودند تا از بزرگترین همایش فرهنگی کشور بازدید کنند و مایحتاج فرهنگی خویش را فراهم سازند. گپی دوستانه بود و صحبتی خودمانی که سخن را به علت العلیل اشتیاق کشاندیم و پرسش ساختیم که مقصودشان را از قبول مشقت و خرج فراوان جویا شویم. هیچ‌یک جواب قانع کننده‌ای نداشتند، اما از عشقی صحبت می‌کردند که پاسخ هر سؤالی را بسنده بود. عشقی که سالانه بسیاری از فرهنگ‌دوستان کشور را در مجموعه‌ای کوچک گرد هم می‌آورد.

نمایشگاه هشتم صبح روز ۷۴/۲/۲۵ با سخنان رئیس جمهوری گشایش یافت و توسط میهمانان و دیگر مسئولان مملکتی مورد بازدید قرار گرفت. آقای هاشمی رفسنجانی، رئیس جمهوری، در سخنان خود اهمیت دادن به کتاب و امور فرهنگی را چون همیشه مورد تأکید قرار دادند. حضور آیت الله خامنه‌ای، رهبر عالیقدر، نیز چون همیشه تکیه و تأکید بر این مهم است و خود سببی است تا بسیاری از مردم دانش‌دوست کشورمان را به سوی فرهنگ مطالعه و کتابخوانی سوق دهد.

در همین راستا، دیگر مسئولان مملکتی، از جمله آقای دکتر حبیبی معاون اول رئیس جمهوری نیز با تأکید بر اثرات ثمربخش برپایی نمایشگاه کتاب تهران در توسعه فرهنگی کشور گفتند که: «استقبال گسترده اقشار مختلف مردم از این نمایشگاه و افزایش آمار خرید کتاب، نشان دهنده فرهنگی بودن مردم ایران است، زیرا با وجود گرانی قیمت کتاب، مردم بیش از پیش به کتابخوانی اشتیاق نشان داده و با توجه به درآمد

خود، خرید کتاب را جزئی از هزینه‌های لازم خانواده قرار داده‌اند.

برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، همایش بزرگ فرهنگی کشورمان، در میان اکثریت کتابخوانها و افراد باذوق و اهل مطالعه کشورمان شور و نشاطی زایدالوصف ایجاد می‌کند. آنان توقعی ندارند جز آنکه بتوانند دسترسی سریع، عادلانه و همواره‌ای به کتاب داشته باشند و علاقه‌ها یا نیازهای پژوهشی، فرهنگی و هنری خود را بدینوسیله برطرف سازند. اما تذکر این نکته لازم است که تعداد کتابخوانهای ما، درصد بسیار پایینی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهد و درصد قابل توجهی از آنها نیز درآمد بالایی ندارند تا برای خرید کتاب نیز مبلغی را هزینه کنند. به همین دلیل، این گروه پرشور کتابخوان وقتی دست در جیب می‌برند، همچنان زودرستان قدری فروکش می‌کند و آنگاه ارزش اطلاع‌رسانی فرهنگی نمایشگاه افزایش می‌یابد. زیرا افراد بیش از آنکه از طریق خرید کتاب در چرخه تولید کتاب تأثیر داشته باشند، ناچارند از طریق در نظر داشتن عناوین آثار و توفیق صوری کتاب در نمایشگاهها و کتابفروشیها، با آن ارتباط برقرار نمایند. با اینهمه، ارزش عظیم نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران محفوظ است. با نگاهی به آمار ارائه شده درمی‌یابیم که هر ساله افراد بیشتری به سوی این محفل فرهنگی روی می‌آورند و در نهایت به سوی فرهنگ کتابخوانی سوق داده می‌شوند. هنگامی که ۵۰۰۰۰۰ نفر از نمایشگاه اول بازدید کردند شاید آمار بسیار جالبی به نظر می‌رسید. این آمار سال به سال ترقی کرد و در نمایشگاه هفتم به ۱۰۰۰۰۰۰ نفر رسید، یعنی دو برابر در مدت ۶ سال. آماربازدید کنندگان از نمایشگاه هشتم یکباره به بیش از دو برابر در مدت یکسال افزایش یافت و به ۲۰۵۰۰۰۰ نفر رسید. خیر بسیار خوشحال‌کننده‌ای بود، اما، آیا این آمار را

چگونه باید تعبیر کنیم؟ آیا نباید به دنبال علل دخیل در افزایش این آمار باشیم؟ وقتی به تیراژ کتابها می‌نگریم هیچ‌گونه تغییری نسبت به سالهای پیش نداشته است و وقتی به انتشارات سال نظر می‌افکنیم حتی آماری به تناسب کمتر را شاهد هستیم. برحسب کدام یک از اینها می‌توانیم ادعا کنیم که آمار کتابخوانهای ما افزایش یافته است؟ قیمت سرسام‌آور کتاب نیز خود دلیلی دیگر بر رد این مدعاست.

مشکل مدیریت نشر، مشکل کاغذ و تسهیلات - که معلول شرایط اقتصاد عمومی کشور است - مشکل ممیزی و نبودن ضابطه‌های روشن برای این امر، مشکل فقر کتابخانه‌های عمومی، مشکل بودجه‌های خرید در کتابخانه‌های عمومی و آموزشگاهها، مشکل عدم تخصیص در نشر، مشکل پخش کتاب، مشکل نبود مراکز اطلاع‌رسانی در امر کتاب، مشکل عدم تشکیل صنفی فراگیر در میان ناشرین و مشکلات بسیار دیگر، همه و همه گویای اوضاع نابسامان فرهنگی کشور است. در این شرایط آیا می‌توانیم ادعا کنیم که مردم ما دو برابر بیشتر از سال قبل به نمایشگاه کتاب توجه داشته‌اند، یا علت این افزایش آماری در واقعیت‌های دیگری نهفته است؟

همزمانی نمایشگاه گل و گیاه که اندیشه زیبایی نیز می‌تواند باشد، در این روند رو به رشد تأثیر بسزایی داشته است. گمان می‌رود که مردم، بیشتر از آنچه که به کتاب علاقه نشان می‌دهند به گلها توجه می‌کنند، البته همانطور که پیش از این آمد همزمانی این دو نمایشگاه فکر بکری بود که باید بیشتر از اینها به منصفه ظهور می‌رسید. گلها با باز شدن مفهوم حقیقی خود را ابراز می‌کنند و کتابها نیز با باز شدن داشته‌های خویش را بیان می‌کنند. این حداقل تجانسی است که این دو موجود مقدس با یکدیگر دارند و خود دلیلی است بر قرابت این دو و علاقه‌مندان این دو به

یکدیگر. اما بر طبق داده‌های آماری تنها وجود نمایشگاه گل و گیاه سبب افزونی بیش از حد آماری نمی‌تواند باشد. بر طبق آمار منتشره در آخرین روز از کار نمایشگاه حدود ۲۰۰۰۰۰ نفر از آن بازدید کرده‌اند و این در حالی است که نمایشگاه گل و گیاه پیش از این به کار خود پایان داده بود. علت هر چه هست نایافتنی نیست، لذا بر مسئولان فرهنگی کشور لازم است که در شناخت این مهم و دلایل علمی آن توجه داشته باشند.

جوانان و نوجوانان ۹۰ درصد از کل دیدارکنندگان از هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را شامل می‌شوند، این در حالی است که کارهای فرهنگی زیادی برای جوانان و نوجوانان صورت نگرفته است. طبق آمار منتشره در مدارس ما: ۱) ۳۲/۹۵ درصد از مدارس کشور فاقد کتابخانه هستند که این رقم نسبت به کشورهای دیگر بسیار بالاست (در سوئد ۶ درصد). ۲) استاندارد تعداد کتاب برای هر دانش‌آموز ۲۰ جلد است و ژاپن سعی کرده با آمار ۱۲/۸ جلد کتاب برای هر دانش‌آموز، خود را به این رقم نزدیک کند. در حالی که آمار مدارس ما در این زمینه بسیار پایین است: در مدارس ابتدایی ۰/۹۸ جلد کتاب برای هر دانش‌آموز؛ در مدارس راهنمایی ۱/۵ جلد کتاب برای هر دانش‌آموز؛ و در مدارس متوسطه ۲/۲۴ جلد کتاب برای هر دانش‌آموز وجود دارد. سرانه بودجه کتاب در سال گذشته در دبیرستانها، ۴۸/۵۴ ریال، در مدارس راهنمایی ۲۰/۸۸ ریال و در مدارس ابتدایی ۷/۴۳ ریال بوده است.

با نگاهی به داده‌های آماری فوق که از کل ۹۲۰۰۰ مدرسه در سراسر کشور استخراج شده است درمی‌یابیم که جوانان و نوجوانان ما نیاز بیشتری به آشنایی با مراکز فرهنگی و تقویت فرهنگ کتابخوانی دارند. هنگامی که جوانان و نوجوانان ما با شور و شوق فراوان به مراکز

فرهنگی رجوع می‌کنند و ۹۰ درصد مراجعان را به خود اختصاص می‌دهند جا دارد که مسئولان نیز به این مهم توجه بیشتری داشته باشند.

آبان ماه ۱۳۶۶، اولین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با ۱۸۰ ناشر داخلی و ۱۹۶ ناشر خارجی و در کل ۱۹ کشور شرکت‌کننده با ۲۳۰۸۰ عنوان کتاب گشایش یافت. این آمار در اردیبهشت سال ۱۳۷۴ و در نمایشگاه هشتم به ۷۸۰ ناشر داخلی و ۴۷۰ ناشر خارجی و در کل ۳۰ کشور شرکت‌کننده با ۷۰۰۰۰ عنوان کتاب (۳۵ هزار عنوان کتاب داخلی و ۳۵ هزار عنوان کتاب خارجی) رسید. این روند رو به رشد که از نمایشگاه اول آغاز گردید چنان منظم و سریع به پیش رفت که حتی ناظران خارجی را نیز به تعجب واداشته است. «راجر تاگهلم» خبرنگار انگلیسی که از نمایشگاه هفتم بازدید کرده نمی‌تواند تعجب خویش را پنهان کند و می‌گوید: «آیا می‌توانید تصور کنید که به دلیل وجود بازدیدکننده‌های فراوان، نمایشگاه بین‌المللی کتاب لندن درهایش را ببندد، این مسئله‌ای بود که در روز اول بازدید عمومی در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران رخ داد». وی در ادامه می‌افزاید که «باید به خاطر داشته باشیم که نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بزرگترین کتابفروشی جهان است. این یک نمایشگاه حقوق چاپ و نشر نیست، این نمایشگاهی است که در آن کتاب برای فروش عرضه می‌شود».

«رودریک واسی» رئیس بخش خاورمیانه‌ای کتابخانه ملی بریتانیا نیز در گفتگویی با روزنامه اطلاعات و در خصوص شناخت و ارزشگذاری مردم ایران نسبت به اطلاعات ابراز می‌کند «مردم ایران قیمت اطلاعات را می‌فهمند و در صورت تحریم اطلاعاتی آمریکا با آن مقابله کرده و راه‌های شکستن این نوع تحریم را پیدا خواهند کرد». وی در ادامه می‌افزاید «ایران دارای فرهنگ و تمدنی پرسابقه است و لذا مردم ایران قیمت

اطلاعات علمی، فرهنگی و... را به خوبی می‌فهمند».

ناشران عرب‌زبان شرکت‌کننده در هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیز با ابراز خرسندی از رونق بازار کتاب آن را موقیبتی برای خویش توصیف کردند. به گفته این ناشران استقبال و شور و شوق مردم کتابدوست ایران برای خرید کتاب هر سال بیش از سال پیش است و به همین منظور ناشران عرب امسال کتابهای بیشتری را در نمایشگاه عرضه کرده‌اند. «عمادالدین رفاعی» مسئول غرفه «دارالتعلیم العربی» از کشور سوریه نیز با بیان اینکه سرویس‌دهی نمایشگاه تهران بانمایشگاههای بین‌المللی خارج قابل مقایسه نیست، ابراز داشت: «نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بدون مبالغه از بهترین نمایشگاههای دنیاست و از نظر ترتیب و تنظیم، فروش و خدمات در سطح بسیار عالی قرار دارد».

از ویژگیهای مهمی که نمایشگاه هشتم را از نمایشگاههای پیش از آن متمایز می‌ساخت می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: غرفه سرزمین و مردم ایران - مشاهیر و مفاخر، معرفی ناشر سال، سمینار بررسی وضع کاغذ در ایران، روزهای فرهنگی استانها، نمایشگاه کاریکاتور و کتاب، غرفه معرفی کتابهای برگزیده سال، غرفه همگام با هستی، غرفه کتاب و خانواده، غرفه ویژه بزرگداشت و ارائه آثار حضرت امام خمینی (ره) و یادگار گرانقدر ایشان. برنامه‌های غرفه بانوان و برنامه‌های جنبی در نمایشگاه اطلاع‌رسانی و نقد کتاب، مراسم عصر خاطره و شعر و ...

از جمله برنامه‌های ویژه در این نمایشگاه سمینار بررسی وضع کاغذ در ایران بود، که در تاریخ ۲ خرداد ماه ۷۴ برگزار گردید.

بحران کاغذ در سالهای اخیر به عنوان یکی از مهمترین و جدیترین مشکلات و مسائل گریبانگیر ناشران، صاحبان روزنامه‌ها و مجلات

و به طور کلی کتبه دست اندرکاران امور فرهنگی و آموزشی کشور درآمده است. این مسئله البته صرفاً به جامعه ما اختصاص ندارد، بلکه دامنه فراگیری آن اکثر کشورهای جهان به استثنای تولیدکنندگان کاغذ (آمریکا، کانادا، روسیه، اتریش...) را دربرگرفته است. از جمله دلایلی که به بحران جهانی کاغذ دست زده است سودآوری کمتر کارخانه‌های کاغذ در مقایسه با تولیدات دیگر است که تولیدکنندگان اصلی کاغذ را در تردید فروش یا حفظ این کارخانه‌ها قرار داده است.

در راستای بحران کاغذ، بحران کتاب نیز در جوامع بروز می‌کند. بر اساس آمار یونسکو، در سال ۱۹۹۱ قاره آسیا ۲۷۵۰۰۰ عنوان کتاب تولید کرده است که این تعداد به معنای ۷۰ عنوان برای هر یک میلیون نفر است. در مقابل، اروپا در همین سال به ازاء هر یک میلیون نفر ۸۰۲ عنوان کتاب تولید کرده است. با اندک مقایسه‌ای می‌توان پی برد که وضعیت نشر در کشورهای تولیدکننده کاغذ بسیار بالاتر از کشورهایی است که مصرف‌کننده کاغذ هستند. در ایران نیز در طی پنجساله (۶۸ - ۱۳۷۲) تعداد کل کتابهای منتشر شده ۳۶۵۸۳ عنوان کتاب بوده است که با تیراژ کم اوضاع نابسامانی را ترسیم می‌کند. البته انتشارات کتاب در ایران به ازاء هر یک میلیون نفر ۱۲۲ عنوان در طی پنجساله (۶۸ - ۱۳۷۲) بوده که آمار بالاتری را در کشورهای آسیایی نشان می‌دهد.

با کمبود و گرانی کاغذ و خدمات چاپ در ایران، قیمت کتابها بسیار بالا بود. بر این اساس مراجعان نمایشگاه قبل از آنکه خریدار کتاب باشند صرفاً تماشاگر نمایشگاه بودند. لازم است که مسئولان فرهنگی کشور به این مهم توجه داشته و بیش از این کتاب را از صاحبان اصلی آن دور نکنند، و از طرفی دیگر با وعده‌های غیر قابل اجرا میزان خوشبینی مردم را کاهش ندهند.

توجه به ضرورتها و نیازهای علمی و فرهنگی جامعه و الویت دادن به تألیف. (۳) کیفیت ارائه آثار از حیث ویراستاری، حروفچینی، صفحه‌آرایی، متن، طراحی جلد، صحافی و... (۴) سابقه کار و حسن شهرت در میان مؤلفان و ناشران و جامعه فرهنگی کشور. (۵) مواجهه مناسب با قوانین و مقررات مصوب کشور در امر نشر کتاب. (۶) میزان سرمایه‌گذاری اولیه و سرمایه در گردش ناشر و قیاس با حجم انتشارات آن. (۷) تعداد کتابهای برگزیده ناشر به عنوان «کتاب سال جمهوری اسلامی» و تعدد دفعات انتخاب ناشر در نمایشگاههای داخلی کتاب به عنوان کتاب نمونه.

انتخاب ناشر برگزیده در محل نمایشگاه و در جایی که عملکرد یک ساله‌اش را در محل دید عموم قرار می‌دهد اندیشه بسیار جالبی است. نام ناشران برگزیده که در روز اختتامیه معرفی گردیدند در پایان متن این گزارش خواهد آمد.

ناشران داخلی

در حدود ۸۰۰ غرفه ناشران داخلی که در ۱۰ سالن گرد هم آمده بودند ۷۸۰ ناشر حضور داشتند که از این تعداد ۷۰۰ ناشر کتاب بزرگسال

غرفه‌های ویژه «فرهنگ و میراث مشترک» برگزار می‌گردید. ۲۷ اردیبهشت روز فرهنگی استانهای گیلان، مازندران و لرستان، ۲۸ اردیبهشت، استانهای کهگیلویه و بویراحمد، سیستان و بلوچستان و کرمان، ۲۹ اردیبهشت، استانهای سمنان، همدان و خراسان، ۳۰ اردیبهشت، استانهای کرمانشاه و کردستان، ۳۱ اردیبهشت، استانهای ایلام، هرمزگان و خوزستان، اول خرداد، استانهای زنجان، فارس و بوشهر، دوم خرداد، استانهای مرکزی و یزد و بالاخره سوم خرداد، روز فرهنگی استانهای چهارمحال و بختیاری و اصفهان بود. هدف این برنامه که آشنایی بیشتر با فرهنگ استانها بود با برنامه‌های

فرهنگی خاص و سخنرانی نویسندگان هر استان برپا گردید.

از دیگر ویژگیهای این نمایشگاه انتخاب ناشران برگزیده سال بود. در گزینش ناشر سال بیش از هر چیز معیارهای فرهنگی و ضوابط کتابت مطمح نظر قرار گرفته بود. این ضوابط بر اساس آیین‌نامه انتخاب ناشر سال بدین شرح است: (۱) تعداد عناوین، تیراژ و حجم صفحات کتابهای منتشر شده از طرف ناشر (بویژه کتابهای چاپ اول) (۲) نوع و محتوای آثار منتشر شده با

سمینار کاغذ یکی از ویژگیهای مهم نمایشگاه هشتم بود. با گذری به مقالات ارائه شده در می‌بایم که مصرف سرانه کاغذ و مقوا در کشور حدود ۱۳ کیلوگرم برآورد می‌شود که حدود ۳ کیلوگرم آن سرانه مصرف کاغذ چاپ و تحریر است. به عبارت دیگر مصرف مقوا، کارت و کاغذ در کشور سالانه بیش از ۷۰۰ هزار تن است که حدود ۱۸۰ تن آن به مصرف کاغذ چاپ و تحریر اختصاص دارد، و با این داده‌ها در می‌بایم که وعده وارد کردن یکصد هزار تن کاغذ و تخصیص ۱۷۰ میلیون دلار به این امر توسط آقای میرزاده، معاون اجرایی رئیس جمهوری در وزارت نفت نیز نمی‌تواند در روند عادی‌سازی بازار تأثیر بسزایی داشته باشد. این در حالی است که قیمت جهانی کاغذ از سال گذشته تاکنون از ۸۰۰ دلار در هر تن به ۱۲۰۰ دلار افزایش یافته است. با این وصف، آیا بهتر نیست که به جای خریدهای سالانه کاغذ، ماشین‌آلات تولید کاغذ را خریداری کنیم تا با استفاده از امکانات موجود کشور کاغذ مورد نیاز را تهیه نماییم؟ سالانه حدود ۴۵۰ هزار تن تفاله نیشکر (باگاس) در کشور سوزانده می‌شود در حالی که با آنها می‌توان حدود ۶۰ تا ۷۰ هزار تن خمیر کاغذ تولید کرد. و از طرف دیگر به ازای جمع‌آوری و تبدیل هر تن کاغذ باطله (پسمان) از بریده شدن حدود ۱۷ اصله درخت جلوگیری می‌شود، این در حالی است که انبوه کاغذهای باطله (پسمان) در ایران از بین می‌رود. با سروری بر داده‌های آماری در می‌بایم که بین ۵۰ تا ۷۰ درصد کاغذهای مصرفی برخی از کشورها از اوراق باطله (پسمان) تولید می‌شود. این مقدار در دانمارک ۷۰ درصد، در اسپانیا ۶۰ درصد و در انگلیس ۵۵ درصد است.

از ویژگیهای دیگر این نمایشگاه برگزاری مراسم ویژه استانها تحت عنوان روزهای فرهنگی ۲۴ استان کشور بود. این برنامه در

که همه روزه در این سائن اجرا می‌گردید. علاوه بر آن کلاسهای نقاشی، سفالگری، کاردستی، مسابقات فرهنگی و علمی، کتابخوانی، شعر خوانی، خاطره‌نویسی، فقه‌گویی، نمایش فیلم و تئاتر و... دایر بود.

ناشران خارجی

در این نمایشگاه ۴۷۰ ناشر خارجی (۹۰ ناشر عرب و ۳۸۰ ناشر اروپایی و آمریکایی) حضور داشتند که به عرضه ۳۵ هزار عنوان کتاب در چهار سالن پرداختند. تعداد ناشران خارجی در نمایشگاه هفتم ۵۲۰ ناشر بود.

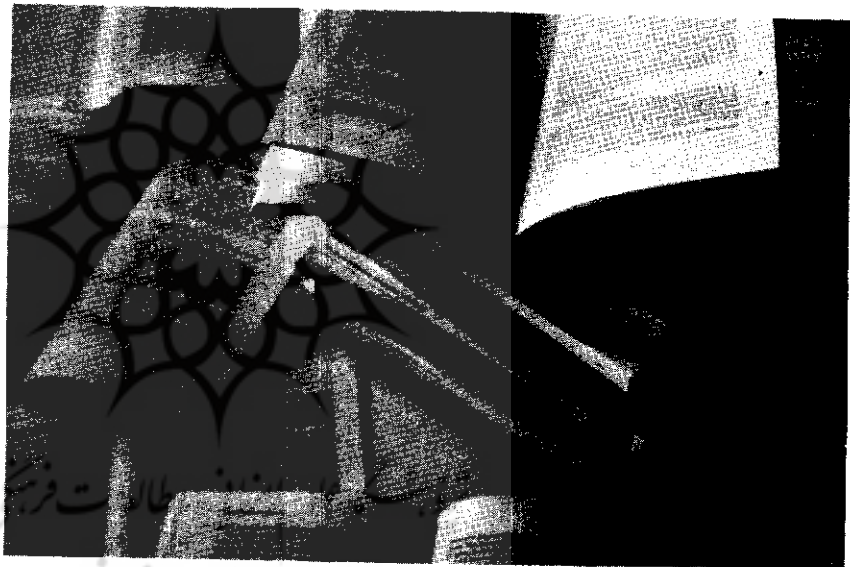
در نمایشگاه هشتم نیز فروش کتابهای خارجی به صورت مستقیم انجام می‌گرفت. اما در این نمایشگاه خرید کتاب از بخش ناشران خارجی با قیمت حمایتی ۱۲۰۰ ریال برای هر دلار محاسبه شده بود ولی عملاً در بیشتر موارد قیمت دلار بر مبنای ۱۷۵۰ و ۲۲۰۰ ریال محاسبه شده است. از مشکلات دیگری که از فروش مستقیم کتاب به وجود می‌آید مسئله مشکلات حمل کتاب از خارج و در نهایت عرضه تعداد نسخه‌های کم کتابها بود که در همان روزهای اول به فروش رفت و مراجعانی که در روزهای پایانی به نمایشگاه آمده بودند از بازدید و خرید آنها بی‌بهره گردیدند.

برگزیدگان نمایشگاه هشتم

هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در پنجم خرداد ۱۳۷۴ به کار خود پایان داد. مراسم اختتامیه که با حضور حجة الاسلام والمسلمین ناطق نوری رئیس مجلس شورای اسلامی برگزار گردید، هیأت نظارت و ارزشیابی هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، برگزیدگان خود را بخش‌های خدمات نشر، اطلاع‌رسانی و تکنولوژی اطلاعات نمایشگاه کتاب از نگاه عکاسان، ناشران خارجی، ناشران داخلی (در دو

شهرستانی هستند. آیا دست خالی برگشتن علاقه‌مندان شهرستانی از این فراخوان فرهنگی کار شایسته‌ای است. آنان که نیامده‌اند تا کتابهای پرتیراژ پنیسی را از نمایشگاه بخردند یا در بدو ورود در کمند دستفروشان لجوج این جمعه‌بازار گرفتار شوند و لیف حمام و کارد آشپزخانه و... بخردند. ناشران از نشر کتابهای علمی به خاطر بازار کم ایا دارند و بیشتر به انتشار کتابهای پرفروش داستانی و ادبی می‌پردازند و دولت نیز مساعدتی در زمینه چاپ کتابهای علمی نمی‌کند. شهرستانیها به کجا بروند و علاقه‌مندان کتب

و ۸۰ ناشر کتاب کودک و نوجوان بودند که جمعا ۳۵ هزار عنوان کتاب را به نمایش گذاشته بودند. یک بررسی شتابزده نشان می‌دهد که حجم انبوه کتابهای فانتزی، داستانی، رسانهای پلیسی و کتابهای تخیلی کودکان و نوجوانان نسبت به سایر بخشهای مختلف کتاب نمایانگر نوعی ناهنجاری در چاپ و نشر کتاب است. بنابراین اکثر علاقه‌مندان کتابهای علمی و فرهنگی با کمبود کتاب مناسب در نمایشگاه مواجه هستند. علاوه بر آن بیشتر ناشران، کتابهای چاپ قبلی و یا مطلوب خود را بر خلاف

علمی چه کنند؟ این سئوالی است که در هر هشت نمایشگاه گذشته بی‌جواب مانده است. از اینها که بگذریم به غرفه‌های کودکان و نوجوانان می‌رسیم که با هلهله و شادی آغاز می‌شود و با خاطری خوش به پایان می‌رسد. سالن سرگرمیهای کودکان و نوجوانان یکی از سالنهای فعال نمایشگاه هشتم به شمار می‌رود. جنگ کتاب، جنگ شادی یکی از برنامه‌هایی بود

سالهای گذشته در این نمایشگاه عرضه نکرده بودند. با بیان این مطلب که بیش از ۴۰۰۰ عنوان کتابهای مرجع علمی و عملی در زمینه‌های مختلف در این نمایشگاه عرضه گردیده بود، اما این مقدار جوابگوی مراجعان نمایشگاه که اکثراً دنبال کتابهای علمی هستند نیست. هجوم علاقه‌مندان و خریداران کتاب از شهرهای مرزی و دور مؤید آن است که فرهنگیان علاقه‌مند برای دستیابی به آخرین اطلاعات و خرید بهینه کتاب رنج سفر را به جان خریدند و صد البته که بیشتر متقاضیان خرید کتاب همان بازدیدکنندگان

بخش ناشران بزرگسالان و ناشران کودک و نوجوان) معرفی کرد. سپس برگزیدگان هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، جوایز خود را که شامل لوح بلورین، لوح تقدیر و جوایز نقدی بود، از دست رئیس مجلس شورای اسلامی دریافت کردند.

برگزیدگان بخش‌های مختلف نمایشگاه هشتم به این شرح است:

الف. بخش خدمات نشر: (۱) لوح بلورین و لوح تقدیر به «شرکت فار» به دلیل ساخت و تولید دستگاه‌های جنبی لیتوگرافی، عرضه دوربین‌های مناسب لیتوگرافی، طراحی مناسب غرفه و رعایت ضوابط و مقررات نمایشگاه. (۲) لوح تقدیر به «شرکت گام الکترونیک» به دلیل عرضه مناسب نرم‌افزار حروفچینی با خط نستعلیق، طراحی مناسب غرفه و حضور فعال در نمایشگاه. (۳) لوح تقدیر به مؤسسه «خودکفایی صنعت چاپ» به دلیل ساخت و تولید ماشین‌آلات صحافی، و دستگاه‌های جنبی چاپ.

ب. بخش اطلاع‌رسانی و تکنولوژی اطلاعات: (۱) لوح بلورین و لوح تقدیر به مرکز اطلاعات و مدارک علمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی، به دلیل تلاش برای گردآوری و سازماندهی و اشاعه اطلاعات علمی و فنی داخلی و راه‌اندازی شبکه اطلاعات علمی مدارک موجود در داخل کشور. (۲) لوح تقدیر به «مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی» به دلیل تلاش در تدوین اصلاحنامه علوم اسلامی، بالاحص تدوین اصلاحنامه علوم قرآنی و فلسفه. (۳) لوح تقدیر به گروه خدمات علمی و داده‌رسانی ایران به دلیل حضور فعال و ارائه خدمات رایگان پیوسته و ناپیوسته و معرفی گسترده شبکه بین‌المللی اطلاعاتی و اینترنت و

برگزاری سخنرانی‌های علمی در حوزه اطلاع‌رسانی. (۴) لوح تقدیر به شرکت فرانکلین «جهان‌بین» به دلیل نوآوری در عرضه کتابهای الکترونیکی و حضور فعال در نمایشگاه. (۵) لوح تقدیر به «شرکت زرسیستم» به خاطر تدوین برنامه «پایگاه اطلاعات متنی» و ارائه آن به صورت سازگار در محیط زبان فارسی.

ج. بخش نمایشگاه کتاب از نگاه عکاسان: (۱) لوح تقدیر به آقای محمد کشتیاری به عنوان نفر اول، و مبلغ ۶۰۰ هزار ریال برای عکس «قرائت عشق». (۲) لوح تقدیر به آقای یدالله

فعال در نمایشگاه. (۳) لوح تقدیر به انتشارات «چپمن اند هال» (Chapman and Hall) از انگلستان به دلیل ارائه عناوین جدید و مناسب و حضور فعال در نمایشگاه. (۴) لوح تقدیر به انتشارات «دارالعلم العربی» از سوریه به دلیل ارائه عناوین متنوع و حضور فعال در نمایشگاه.

هـ. بخش ناشران داخلی: (یک) در بخش ناشران بزرگسالان: (۱) لوح بلورین و تقدیر به انتشارات «سروش» به دلیل ارائه عناوین جدید متنوع، حضور فعال و انتشار ویژه‌نامه برای نمایشگاه. (۲) لوح بلورین و تقدیر به «نشر مرکز»

به دلیل ارائه عناوین جدید و شرکت فعال در نمایشگاه. (۳) لوح بلورین و تقدیر به انتشارات «دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم» به دلیل ارائه عناوین مورد نیاز و جدید و خدمات مناسب به بازدیدکنندگان. (دو) در بخش ناشران کودک و نوجوان: لوح بلورین و تقدیر به انتشارات «جهان اندیشه کودکان» از مشهد به دلیل حضور فعال و ارائه عناوین جدید و متنوع و انجام فعالیت‌های جنبی مناسب.

عبدی به عنوان نفر دوم، و مبلغ ۴۰۰ هزار ریال برای دو عکس «چشم» و «درس». (۳) لوح تقدیر به آقای محمود بدرفر به عنوان نفر سوم و مبلغ ۲۵۰ هزار ریال برای عکس «بدون عنوان».

د. بخش ناشران خارجی: (۱) لوح بلورین و تقدیر به انتشارات «کوکب» از انگلستان به دلیل عرضه عناوین جدید و متنوع و مورد نیاز بازدیدکنندگان و حضور گسترده در نمایشگاه. (۲) لوح تقدیر به انتشارات «کارگر» (KARGAR) از سوئیس به دلیل عرضه عناوین جدید و حضور